

A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
2023. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK
VÉGREHAJTÁSA

Dr. Kincses Áron
elnök

Budapest, 2024. július „ 8.”

Intézmény neve:	Központi Statisztikai Hivatal
Intézmény honlapjának címe:	www.ksh.hu
Intézmény törzskönyvi nyilvántartási száma:	302722

A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Stt.), valamint a Kit. szerinti kormányzati főhivatal, amely felett a felügyeletet a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter látja el.

A KSH feladatait és hatáskörét 2023. évben az Stt-ben meghatározottak szerint látta el.

A KSH célja, hogy statisztikai információk nyilvánosságra hozatalával valósághű, tárgyilagos képet adjon a társadalom, a gazdaság, a környezet állapotáról és annak változásairól az állami szervek, az önkormányzatok, a gazdasági szervezetek – beleértve a pénzügyi piacokat –, a civil szervezetek, a tudományos tevékenységet végzők, a közvélemény, a média szereplői, valamint a nemzetközi szervezetek, különösen az Európai Unió intézményei számára.

A KSH elnöke Magyarország főstatisztikusa, felelős a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tevékenységének koordinációjáért, és képviseli a magyar hivatalos statisztikát a különböző nemzetközi fórumokon.

A KSH a hivatalos statisztikai tevékenysége során az Stt-ben, valamint a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elveket tartja szem előtt:

- szakmai függetlenség,
- pártatlanság,
- objektivitás,
- megbízhatóság,
- minőség iránti elkötelezettség,
- a statisztikai adatok bizalmas kezelése,
- költséghatékonyosság.

A KSH mint szervezet az alábbi értékeket követi:

- függetlenség és objektivitás,
- szolgáltató jellegű működés,
- minőség iránti elkötelezettség,
- hagyomány és megújulási képesség,
- kutatás és fejlesztés,
- együttműködési készség,
- fejlett intézményi infrastruktúra,
- hatékonyság.

A KSH-nak 2023-ban az alábbi konkrét célok elérésén keresztül sikerült küldetését és átfogó célkitűzését megvalósítania:

- Az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexének való megfelelést ellenőrző európai uniós szakértői vizsgálat sikeres végrehajtása a Hivatalos Statisztikai Szolgálat érintett tagjaival közösen.
- A 2022. évi népszámlálás adatainak feldolgozása, eredményeinek közzététele.

- Az OECD felnőttek képesség- és kompetenciamérési programja (PIAAC) főmérésének sikeres lezárása, minőségbiztosítása, az adatok véglegesítése, megküldése az OECD-nek.
- Az Agrárium 2023 (gazdaságszerkezeti összeírás) projekt sikeres végrehajtása: az adatfelvétel előkészítése, végrehajtása, az előzetes eredmények publikálása.
- Európai Statisztikai Rendszer működésének modernizálását szolgáló keretjogszabályoknak (EBS, IESS, SAIO) való megfelelést biztosító fejlesztések elvégzése.
- A kormányzati döntéshozatal támogatása új adatforrások felhasználásával és gyorsbecslések, modellezési eredmények, valamint gyorsselemzések biztosításával.
- Közreműködés a Kormány digitális kormányzati céljainak megvalósításában, különös tekintettel az adatalapú döntéshozattal kapcsolatos célkitűzésekre.
- A felhasználói igények feltárására kialakított igény- és elégedettségmérési eszköztár továbbfejlesztése, a felhasználói igények és azok változásának aktív, tudatos felismerése és az ebből származó információk beépítése a tervezési és döntés-előkészítési tevékenységbe.
- A statisztikai tartalmak és szolgáltatások használhatóságának, hozzáférhetőségének, időszerűségének és közérthetőségének javítása a felhasználói igények és visszajelzések figyelembevétele mellett, ennek keretében a vizualizációval támogatott tartalmak körének bővítése.
- Aktív kommunikációs megoldások, új videós tartalmak beépítése a hivatali működésbe a politikai döntéshozók és gazdasági élet vezetői, valamint a lakosság számára egyaránt releváns, a magyarországi társadalmi-gazdasági élet változásait bemutató adatok és elemzések kapcsán annak érdekében, hogy azok mind szélesebb körben kerülhessenek felhasználásra az élet különböző területein.
- Új statisztikai tartalmak előállítása adatmodellezés és több adatforrás együttes felhasználásával.
- Különböző adatforrásokból származó adatállományok összekapcsolásával az időszerűség és pontosság minőségi dimenzióinak további javítása, a közölt adatok részletezettségének bővítése.
- Innovatív módszertani és technológiai megoldások rendelkezésre állásának biztosítása, amik támogatják az adat-előállítás gyorsaságának, időszerűségének növelését, valamint testreszabott szolgáltatások nyújtását.
- A felhasználásra kész statisztikai adatok tárolásának és működési rendszerének megújítását célzó adatbank fejlesztés ütemezett végrehajtása.
- Automata, gépi tanuló eljárások fejlesztése, bevezetése a statisztikai adat-előállításban, kiemelten a kódolás terén, RPA megoldásokra irányuló önálló kezdeményezések támogatása.
- Új, innovatív adatgyűjtési módok alkalmazásának tesztelése, így különösen webscraping használata.
- A foglalkoztatói adóügyi adatszolgáltatási kötelezettségek egyszerűsítését, új eseményalapú adatszolgáltatási platform bevezetését (EMAP) célzó projektben való részvétel, ezzel összefüggésben a KSH munkaügy-statisztikai adat-előállításának újratervezése.

- Adminisztratív adatforrások integrált felhasználásának erősítése, adathozzáférési, adatbegyűjtési, adatelőkészítési, feldolgozási folyamatok módszertani megújítása, közvetlen adatgyűjtések kiváltása az adatszolgáltatói terhek csökkentése érdekében.
- A KSH statisztikai adat-előállítási folyamatot támogató informatikai rendszereinek továbbfejlesztése.

A KSH 2023. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

A KSH 2023-ban 109 magyar, 66 angol és 3 kétnyelvű kiadványt tett közzé. 17 témakörben összesen 182 gyorstájékoztatót jelentetett meg magyarul és angolul egyaránt. Az Összefoglaló táblagyűjteményben (STADAT) 1582 magyar és angol tábla frissült, összesen 4405 alkalommal. A Tájékoztatósi adatbázisban 1360 adatkör frissítése történt meg, szintén magyarul és angolul. A KSH kutatószobáiban 2023-ban összesen 78 kutatás volt folyamatban.

A honlap „Lépjen velünk kapcsolatba” felületén keresztül 2023-ban 6829 megkeresés érkezett. A KSH Információs szolgálatát telefonon 3024 esetben keresték fel, személyesen a felkeresők száma 93 fő volt. A megkeresések során az ügyfelek 767 esetben értékelték a KSH ügyintézését, melynek átlaga ötös skálán 4,8 volt.

A www.ksh.hu nyitóoldalának letöltésszáma 2023 során 4,6 millió volt. A felhasználók adatorientáltságát mutatja, hogy a megújult STADAT összes letöltésszáma 2023-ban 6,0 millió volt (magyar és angol nyelven összesen). A Tájékoztatósi adatbázis letöltéseinek száma 538 ezer volt.

A 2023-ban megjelent 182 gyorstájékoztatót összesen 614 ezren töltötték le. Témakörüket tekintve a legnépszerűbb a munkaerőpiac és az árak gyorstájékoztatók voltak, utóbbi letöltéseinek száma 2023-ban is jelentősen emelkedett.

A 2023-ban megjelent kiadványok közül a legnépszerűbbek az Ingatlanadattár (93 ezer letöltés), Magyarország számokban, 2022 (19 ezer letöltés) és a Népszámlálás 2022 - Végleges adatok: A népesség főbb jellemzői (17 ezer letöltés) voltak.

A KSH social media felületeit összesen 40 463 profil követte, éves alapon 14,1%-kal többen, mint 2022-ben.

2023-ban a KSH több mint 30 sajtóközleményt jelentetett meg, továbbá a Hivatal részére több mint 400 újságírói megkeresés érkezett.

A KSH nemzetközi aktivitása 2023. évben is kiemelkedő volt, melynek részeként a munkatársak 232 nemzetközi rendezvényen vettek részt.

Kiemelt adatfelvételek, programok

Népszámlálás

A koronavírus okozta világjárványra tekintettel - számos európai országhoz hasonlóan - hazánkban is el kellett halasztani a népszámlálást, 2021 tavasza helyett 2022 őszén került rá sor. A 2022. október-novemberben végrehajtott népszámlálás adatainak minden korábbinál gyorsabb feldolgozásához az elektronikus adatgyűjtés mellett az is hozzájárult, hogy a KSH először kapott kiterjedt jogosultságot ahhoz, hogy állami adatbázisokat használjon fel az adatok ellenőrzéséhez és a hiányzó adatok pótlásához. A Hivatal számára elsődleges fontosságú volt az adatok minél gyorsabb közzététele, ami a feldolgozás ütemes előrehaladásával összehangoltan valósult meg 2023. év folyamán. A vármegyék népességszámára, lakásszámára vonatkozó első, még előzetes eredmények 10 héttel a népszámlálás után jelentek meg. Négy hónappal később közölte a KSH a településszintű népességszámokat és a lakásállomány részletes adatait. 2023 szeptemberében, tíz hónappal a népszámlálás befejezése után megjelentek a népességre vonatkozó részletes adatok, majd

pedig a háztartások és a családok adatai. Az adatok közzétételének elsődleges csatornája a KSH új népszámlálási adatbázisa, amelyben az adatok iránt érdeklődők korszerű, felhasználóbarát módon a saját igényeiknek megfelelően kérdezhetik le a legutóbbi három népszámlálás adatait.

Agrárium 2023 gazdaságszerkezeti összeírás

A KSH 2023. május 15. és július 15. között hajtotta végre a mezőgazdasági gazdaságszerkezeti összeírást Agrárium 2023 néven.

Az adatgyűjtés célja az volt, hogy nyomon kövesse a mezőgazdaság szerkezetében bekövetkezett változásokat, illetve pontos és hiteles adatokkal szolgáljon a hazai gazdaságirányítás, az EU és a gazdálkodók számára egyaránt.

A KSH az összeírást az ország 941 településén, mintegy 70 ezer gazdaság, ezen túl mintegy 4,4 ezer kiemelt egyéni gazdaság és 11 ezer gazdasági szervezet bevonásával végezte. Az összeírás teljes mértékben elektronikus volt, az adatfelvétel online felületen, illetve összeírói tableteken történt.

Az adatszolgáltatói terhek csökkentése érdekében a KSH a biogazdálkodásra és a vidékfejlesztési támogatásra vonatkozó információkat adminisztratív adatbázisból vette át, így azok nem jelentek meg a kérdőíven. Mindössze két hónappal az adatfelvétel befejezése után a KSH megjelentette az összeírás előzetes eredményeit.

A felnőttek készségeit mérő átfogó kutatás (PIAAC)

2022-ben indult el Magyarországon a KSH részvételével a felnőttek készségeit mérő eddigi legátfogóbb nemzetközi kutatás, a PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies – Felnőttek Képesség- és Kompetenciamérése Program) második ciklusa. A felmérés a 16 és 65 év közötti népesség mindennapi életben és a munkavégzés során használt alapkompétenciáit, azaz szövegértési, elemi olvasási, számolási és adaptív problémamegoldó képességeit, valamint ezek munkaerő-piaci hasznosulását vizsgálja.

A PIAAC-mérés adatbázisa nyilvános és kutatható, az adatbázison alapuló elemzések fontos következtetések levonására lesznek alkalmasak az oktatáspolitikai – különösképpen a felnőttképzés –, valamint a foglalkoztatáspolitikai számára is.

A felmérésből nemzetközileg összehasonlítható adatok születnek azáltal, hogy a programban részt vevő országok szigorú előírások szerinti egységes módszertant használnak. Az eredmények feldolgozását 2024 végére tervezi befejezni az OECD.

Háztartási vagyonszerzés (Miből élünk? 2023)

A Magyar Nemzeti Bank megbízásából 2023-ban immár negyedik alkalommal hajtotta végre a KSH az Európai Központi Bank által koordinált háztartási vagyonszerzést. Az adatgyűjtés elsődleges célja, hogy felmérje a háztartások vagyoni, jövedelmi és fogyasztási helyzetét, ezáltal európai szintű összehasonlítható adatok keletkezzenek a háztartások gazdasági egyensúlyára vonatkozóan. Az adatok hozzájárulnak a hatékony nemzeti, valamint európai szintű gazdaságpolitikai döntések meghozatalához.

Felnőttképzési felvétel (2023)

A Központi Statisztikai Hivatal egyik fontos feladata, hogy megbízható adatokat szolgáltatson Magyarország felnőtt lakosságának az egész életen át tartó tanulásban való részvételéről, az azt esetlegesen akadályozó vagy elősegítő tényezőkről. Az adatgyűjtés eszköze a Felnőttképzési felvétel, amelynek során közel 12 000 személyt keresett meg és kért fel a KSH, hogy válaszoljanak az oktatásban, képzésben való részvételre vonatkozó és azokhoz kapcsolódó kérdésekre.

Időmérleg 2024 előkészítése

2023 második negyedévétől megkezdődött az új Időmérleg-felvétel tervezése és előkészítése. A felvételben résztvevőknek a társadalmi-gazdasági témájú háttérkérdőív mellett egy, az elvégzett tevékenységeik rögzítésére szolgáló naplót is szükséges kitölteniük. A naplókban rögzített adatok alapján vizsgálhatóvá válnak a társadalom időfelhasználási szokásai. Az így nyert adatok segítik a családpolitika megalapozását, a munkaidő szabályozását célzó politika kialakítását, információkat nyújtanak a kulturális és szabadidős tevékenységek alakulásáról. Továbbá segítik a nemzeti számlákkal kapcsolatos fejlesztési munkákat, elsősorban a háztartások keretében végzett termeléssel kapcsolatban. A 2023-as év során kidolgozásra került a felvétel folyamata, a felvételi eszközök kérdéssorainak összeállítása is megtörtént, illetve megkezdődtek az ehhez kapcsolódó informatikai fejlesztések is.

TEÁOR-váltás

Az EU 2023-ban felülvizsgálta a gazdasági tevékenységek osztályozását meghatározó NACE-rendeletet. Az új uniós nomenklátúra a Magyarországon hatályos TEÁOR módosítását eredményezi, a korábbi 2008-as verziót egy 2025-ös verzió váltja 2025. január 1-től. A TEÁOR'25 bevezetése a nomenklátúra módosításán keresztül minden egyes gazdasági szervezet főtevékenységének GSZR-ben történő átsorolását eredményezi.

A szervezetek statisztikai főtevékenysége az EU-n belül egységes módszertannal kerül megállapításra, és a regiszteralapú gazdaságstatisztikának megfelelően minden érintett adatfelvételre és adatfeldolgozásra hatással lesz. Az idősoros összehasonlítást az EU által előírt 4 éven keresztüli dupla kódolás (Janus-évek) biztosítja, valamint európai szinten kialakítás alatt van, hogy mely szakstatisztikai területen szükséges az idősorok visszavezetése (backcasting). A KSH ezen területen nem csak a saját rendszereit állítja át, hanem tájékoztatást nyújt a Hivatalos Statisztikai Szolgálat szerveinek, valamint az Országos Statisztikai Tanácsnak. Ezen tájékoztatást a KSH már 2023. végén elkezdte, amikor egy tájékoztató előadás keretében beszámolt a NACE/TEÁOR aktualizálási folyamatáról, illetve felvázolta az átállással kapcsolatos feladatokat.

A NACE átállás kapcsán 2023-ban elkezdődött a TEÁOR'25 kereső és átkódoló program lefejlesztése, mely program nagymértékben hozzájárul a gazdasági szervezetek TEÁOR szerint meghatározott főtevékenység átkódolásához. Emellett megvalósult a „Szakmakódlánc” név alatt futó program, amellyel évekkal ezelőtti tevékenység kódokra visszamenően, fordítókulcsok segítségével lehet az átkódolást elvégezni.

A szervezetek adminisztratív főtevékenységének nincs közvetlen statisztikai funkciója, beállításuk a szervezetek önbevallása alapján történik meg, a főtevékenység nyilvántartása részben adózási, pályázati, hatósági, engedélyezési funkciókat is betölt. A KSH azonban, mint a TEÁOR nomenklatúráért felelős szervezet, ezen kódokat is átsorolja, és átadja a nyilvántartás-vezető szerveknek. Mivel a változásoknak komoly jogszabályi következményei is vannak, ezért a KSH a törvény- és rendeletmódosítási folyamatok előkészítésében is aktív szerepet vállal.

Az Európai Statisztika Gyakorlati Kódexének való megfelelést ellenőrző európai uniós szakértői vizsgálat

2023. március 20-24. között zajlott az Európai Statisztikai Rendszert vizsgáló a magyar statisztikai rendszert is érintő szakértői vizsgálat helyszíni látogatása. A KSH-n kívül a szakértői vizsgálat kiterjedt még a Belügyminisztérium, az Agrárminisztérium és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal európai statisztikák előállításával kapcsolatos tevékenységére.

A szakértői bizottság a helyszíni látogatást követően elkészítette az európai statisztikákra vonatkozó, magyar statisztikai rendszert érintő jelentését, melyben megállapítást nyert, hogy

Magyarország ugyan hagyományosan is erős és megbízható statisztikai rendszerrel rendelkezik, de az előző vizsgálat (2015) óta eltelt években bekövetkezett előrelépés különösen jelentős volt.

A szakértői vizsgálat során megállapításra került az is, hogy a KSH-n kívül értékelt három intézmény (Belügyminisztérium, Agrárminisztérium, Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal) is magas színvonalon végzi statisztikai tevékenységét.

A jelentés 2023 decemberétől nyilvánosan is elérhető az Eurostat és a KSH honlapján.

Együttműködés az adatszolgáltatókkal

A KSH kiemelt fontosságúnak tartja az adatszolgáltató partnerek folyamatos tájékoztatását és szakmai támogatását az adatszolgáltatói jelentések minél könnyebb kitöltése érdekében. A KSH az adatfelvételekhez kapcsolódóan folyamatosan törekszik az adatszolgáltatói kapcsolatok minőségének javítására, ennek keretében több felvétel esetében standard kommunikációs formákat vezetett be (sablon levelek használata, postamesterrel történő tömeges tájékoztatás, adatgyűjtői dokumentációk, segédletek fejlesztése), illetve új adatszolgáltatói segédleteket dolgozott ki azon adatfelvételek esetében, ahol gyakoriak az adatszolgáltatói tévesztések. Az információs és kommunikációs technológiák állományának minőségi és mennyiségi adatai adatfelvétel (OSAP 1840) esetében pilot jelleggel kitöltést segítő, fogalmakat magyarázó kisfilmek készültek el, melyek a KSH youtube csatornáján voltak elérhetők, a linkeket a kitöltési útmutató tartalmazta.

A KSH törekszik az adatgyűjtésekhez kapcsolódó szervezetekkel való jó kapcsolat kialakítására is, így 2023-tól kiemelt hangsúlyt fektet a könyvelői szakmai szervezetekkel, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával való együttműködésre.

A gazdaságstatisztikai adatgyűjtések modernizációját célzó projekt keretében 2023. III. negyedévtől folytatódott az adatszolgáltatói és adatgyűjtői terhek csökkentését célzó lehetőségek feltérképezése, a gyakorlati megvalósítás előkészítése. Ennek érdekében az adatgyűjtői tevékenységben, az adatszolgáltatókkal való kapcsolattartás jelenlegi gyakorlatában is változtatásokra került sor, melynek eredménye 2024-től lesz érzékelhető.

Az intézményi adatszolgáltató partnerek mellett a lakosság is nagyon fontos adatszolgáltatója a KSH-nak. A 2023-ban lebonyolított 7 lakossági felvételben összesen több mint 155 ezer kérdőív készült. A Hivatal a hagyományosnak tekinthető személyes kérdezőbiztosi interjú mellett többféle válaszadási módot kínál fel a kijelölt adatszolgáltatóknak: telefonon vagy online önkitöltéses módszerrel is válaszolhatnak a kérdésekre. 2023-ban a válaszadók több mint 13%-a választotta a kérdőívkitöltés legkényelmesebb módját, az online válaszadást.

Fejlesztések, innovatív megoldások a statisztika területén

2023-ban számos olyan fejlesztés valósult meg, melyek az adatelőállítási folyamatok racionalizálását eredményezték. Folytatódott az új adatforrások feltérképezése, adatgyűjtési folyamatokba való integrálása. Az új és módosuló adatgyűjtések, az adminisztratív adatok átvétele, továbbfejlesztése a statisztikák minőségének javítását, a KSH adatvagyonának bővítését, valamint az adatszolgáltatói terhek csökkentését jelentették.

Adatbank

Az Adatbank rendszer fejlesztése a Hivatal kiemelt, stratégiai jelentőségű projektje. Az Adatbank rendszer létrehozásával a KSH célja a tájékoztatásra kész adatállományok elhelyezése közös, standard formalizált tárolóban, amely a külső és belső felhasználók számára lehetővé teszi az adatok megfelelő formátumban, könnyen kezelhető felületen, maximális biztonsággal és megfelelő hozzáférési korlátok biztosításával való elérését.

2023-ban kezdetét vette a rendszer fizikai megtervezése.

Munkaerő-felmérés átfogó minőségfejlesztése

2023-ban elindult a Munkaerő-felmérés átfogó minőségfejlesztése, amely 16 alprojektet magában foglaló 3 éves fejlesztési ciklus az adatok pontosságának és konzisztenciájának javítása érdekében. Ezek a fejlesztések szükségesek ahhoz is, hogy a lakossági felvételek általános, horizontális fejlesztését, racionalizálást célzó hivatali szintű törekvéseit támogassák, kiegészítsék. A fejlesztés magában foglalja minőséget befolyásoló jelenségek hatásmechanizmusának bővebb feltárását, valamint az újonnan feltárt vagy már ismert felvételspecifikus problémák legalább részleges megoldását. Ennek keretében 2023-ban megvalósult a Munkaerő-felmérés mintájának a járulékadatokkal történő összekapcsolása, az összeírói ellenőrzések fejlesztése, valamint a felvételtől származó eredmények teljes körű és részletes validálása a népszámlálási adatokkal, továbbá az imputálásra, vagy kalibrálásra használható további adminisztratív adatok vizsgálata. Ezen felül megkezdődött a pontossági kritériumok újragondolása, a TEÁOR gépi kódolás, valamint az új népszámlálási sarokszámokra való áttérés, illetve visszavezetés előkészítése is.

Új Intrastat 2.0 rendszer fejlesztése

A KSH a termékkülkereskedelem-statisztika területén a 2023-as év során az Európai Unió tagállamai közül elsőként fejlesztett olyan többdimenziós adatvizsgálati modellt, amely alkalmas arra, hogy a tagállamoktól átvett külkereskedelmi mikroadatokat (MDE), valamint a hazai Intrastat beérkezés (OSAP 2012) adatgyűjtésből származó adatokat vállalati szinten egyetlen kulcsfontosságú teljesítménymutatóba (KPI-be) tömörítve értékelje. A fejlesztéssel legalább 25%-os adatszolgáltatói tehercsökkentés valósítható meg 2025-től a fent nevezett adatgyűjtésre vonatkozóan.

A szolgáltatáskülkereskedelmi adatgyűjtés fejlesztése

A KSH a 2023-as év során az Eurostat felé későbbiekben teljesítendő, illetve ajánlott fejlesztések előkészítésén dolgozott. A Nemzetközi üzleti és szállítási szolgáltatások adatgyűjtés (OSAP 1470) 2024-től egy új, évente kitöltendő fejezettel, a szolgáltatásnyújtás, illetve -igénybevétel módjának vizsgálatával (MoS) egészül ki, illetve a bér munka szolgáltatással és egyes szolgáltatástípusok tartalmával módosult. Ennek eredményeképpen a frissített adatgyűjtés még részletesebb lesz és bővebb információval tud majd szolgálni a döntéshozók számára a globalizáció hatásairól.

Online Árfigyelő rendszer

A fogyasztói árösszeírás esetében az adatgyűjtési források közé beépítésre kerültek a Gazdasági Versenyhivatal Árfigyelő rendszerében naponta megjelenő élelmiszer árak. Az Árfigyelőből átvett árak kiváltották a helyszíni árfelírást, ezeknek a termékeknek az árát az összeírók a boltokban már nem figyelik meg. Az érintett termékcsoportok esetében nagy mértékben csökkent a felírt árak száma, így csökkent az összeírás költsége, és rövidült az adat-előkészítésére fordított idő.

Az egészségügyi és szociális statisztika megújítása

2023-ban folytatódott a tárgyalások az érintett adatgazdákkal (Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő, Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási tér, Nemzeti Népegészségügyi Központ) az egészségügy területén működtetett adatbázisokhoz való hozzáférés lehetőségeiről, hogy a döntéshozók számára standard módszerekkel előállított, megbízható döntéselőkészítő adatokat tudjon előállítani a KSH az egészségügy finanszírozásáról, a betegutakról és más releváns egészségügyi kérdésekről.

Egy éves előkészítés után 2023 januárjától a Magyar Államkincstártól havi gyakorisággal átvételre kerültek a személyi szintű nyugdíj adatok, amelyek nemcsak az időszerűséget javították, hanem a közölt adatok körét is bővítették (medián adatok).

Új kísérleti statisztikák bevezetése

2023-ban megkezdődött a KSH kísérleti statisztikáinak fejlesztése a keresetek változásának eloszlása és a KSH-Ingatlan.com-lakbérindex témákban.

A kísérleti statisztika a statisztikai elméletek és gyakorlatok újítására összpontosít, különös tekintettel a kísérleti jellegű technikák kifejlesztésére, tesztelésére és alkalmazására. Ez a megközelítés jelentős eltérést mutat a hivatalos statisztika hagyományos, gyakran időigényesebb módszereitől, lehetővé téve a kutatók számára, hogy gyorsabban reagáljanak a társadalmi és gazdasági változásokra.

Egyéb fejlesztések

2023-ban folytatódott a nemzeti számlák összeállítási folyamatainak modernizálása. Nagy előrelépés történt az input adatok adatbázisba való szervezése, adatbázis-struktúra kialakítása, a szabványok meghatározása, dokumentációk elkészítése terén. Előrehaladás történt a szektorizálás új folyamatának kialakításában, illetve a pilot folyamatok specifikációinak kidolgozásában és EAR feldolgozás megvalósításában.

A KSH 2023. évben megújította és kibővítette az Ingatlanadattárát. A fejlesztések eredményeként az Ingatlanadattárban vármegyénként, településenként, a városokban utcánként kerülnek bemutatásra a családi házak, társasházi és lakótelepi panellakások átlagos négyzetméterárai. A 2015–2022 közötti időszak adatait tartalmazó új alkalmazás grafikonokkal, térképekkel és rangsorokkal segíti a lakáspiaci tájékozódást.

2023. évben elkészült az NSZ-TIMEA alkalmazás, ami a népszámlálási adatok térképes adatvizualizációjára alkalmas.

A munkáltatói szerephez kötődő adatszolgáltatások integrációja

Tárcaközi együttműködés keretében 2023-ban folytatódott az Eseményalapú Adatszolgáltatói Platform (EMAP) fejlesztésében való KSH közreműködés. Az EMAP rendszer célja, hogy a munkáltatói szerephez köthető adatszolgáltatásokat megreformálja oly módon, hogy fragmentált, különböző állami szervezetek irányába megvalósuló, párhuzamosságokat is tartalmazó, közigazgatási adatfelhasználási logikára épülő adatszolgáltatási rendszerek helyett a munkáltatóknak a gazdálkodási folyamatokat leíró esemény alapon csak egyszer, egy csatornán keresztül kelljen adatokat szolgáltatnia az állam irányába. Az elemi eseményadatokból az egyes közigazgatási szervek hozzájuthatnak a jogszabályi felhatalmazásuk mértékének megfelelő információkhoz a megfelelő adatvédelmi és IT biztonsági szempontok figyelembevételével. Az EMAP megvalósulása több területen is hozzájárul a munkaügystatisztika minőségének javításához: az egycsatornás adatfolyamnak köszönhetően bővül az adattartalom, jelentősen javul az időszerűség, javul az adatok konzisztenciája. Emellett erősíti az innovációt, partnerséget, szerepvállalást és kompetenciafejlesztést is, mindezek miatt stratégiai szempontból kiemelt jelentőségű a fejlesztés. 2023-ban megkezdődött a pilot előkészítése. A pilot 2027-ben esedékes kiértékelését követően születik döntés az éles bevezetésről.

Statisztikai kultúra terjesztése

A KSH 2023-ban is megrendezte országos statisztikai versenyeit: a középiskolásoknak szóló Stat Wars-t és a felsőoktatásban tanulók részére a Stat Wars Uni-t, illetve a Csányi Alapítvánnyal, a Magyar Statisztikai Társasággal és a Honismereti Szövetséggel közösen statisztikatörténeti tanulmányíró pályázatot hirdetett Buday László születésének 150.

évfordulója alkalmából. A vetélkedők célja a statisztikai kultúra népszerűsítése, a fiatalabb generációk statisztikai jártasságának és ismereteinek bővítése, illetve a statisztika mindennapi hasznosságának bemutatása. A KSH részvétele a 94. Ünnepi Könyvhéten a magyar olvasóközönség statisztikai kultúrájának növelését célozta.

Stat Akadémia

A KSH küldetésének tekinti, hogy a statisztikai adatokat használók számára olyan információkat nyújtson, amelyek segítik a hivatalos statisztikai adatok megértését, így támogatva az adatok hatékony felhasználását, az adatalapú döntéshozatalt. A statisztikai jártasság és edukáció jegyében, továbbá a szakmai kapcsolatok fejlesztése érdekében a KSH 2023. szeptember 26. és október 25. között 5 fő témakörben összesen 38 előadásból álló programsorozatot hirdetett a közigazgatásban dolgozók számára KSH Stat Akadémia néven.

A projekt fogadtatása rendkívül pozitív volt. Összesen 300 fő regisztrált az előadásokra – a legnagyobb arányban a Miniszterelnökségtől, a Kulturális és Innovációs Minisztériumtól, a Gazdaságfejlesztési Minisztériumtól, illetve az Állami Számvevőszéktől érkeztek jelentkezések. A programsorozaton 242 fő vett részt, legtöbben a Miniszterelnökségtől érkeztek.

A 2023. évi projekt tapasztalatai, illetve a résztvevők számos pozitív visszajelzése és építő jellegű javaslata nyomán a KSH úgy döntött, hogy a Stat Akadémia 2024-ben is megrendezésre kerül, immár kibővült, továbbfejlesztett formában.

A KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSA

A KSH költségvetési törvényben jóváhagyott eredeti kiadási előirányzata 17 551,0 millió forint volt, ebből a személyi juttatások 13 420,6 millió forintot, a munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó 1744,6 millió forintot, a dologi kiadások 1933,7 millió forintot, az egyéb működési célú kiadások 0,9 millió forintot, a beruházások 439,2 millió forintot, az egyéb felhalmozási kiadások 12,0 millió forintot tettek ki.

Az intézmény eredeti bevételi előirányzata 815,7 millió forint, támogatási előirányzata 16 735,3 millió forint volt.

Az évközi módosítások során az előirányzatok az alábbiak szerint változtak:

Előirányzat-módosítások levezetése

Megnevezés	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>fő</i>
	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám	
2022. évi XXV. törvény szerinti előirányzat	17 551,0	815,7	16 735,3	13 420,6	1 042	
Módosítások jogcímenként						
- 1264/2023. (VII. 6.) Korm. határozat és 1560/2023. (XII. 13.) Korm. határozat alapján a Rezsivédelmi Alap terhére történő előirányzat-átcsoportosítás	107,3	0,0	107,3	0,0	0	
- Digitális Európai Program önerejére Miniszterelnökségtől kapott támogatás miatti előirányzat-átcsoportosítás (KÁF/307/4/2023)	27,9	0,0	27,9	24,8	0	

- Statisztikai közfeladatokhoz kapcsolódóan PM-től kapott támogatás miatti előirányzat-átcsoportosítás (PM_SZERZ/169/2023)	6,5	0,0	6,5	5,8	0
- Fejezetben belüli előirányzat-átcsoportosítás	-89,4	0,0	-89,4	-79,8	0
- Működési és pályázati bevételek, lakáskölcsön bevételek tervezettől történő elmaradása, működési célú pénzeszközátvételek többletbevétele	1 055,8	1 055,8	0,0	103,1	0
- Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítások	0,0	0,0	0,0	-3 946,5	0
- Előző évi maradvány igénybevétele	589,0	589,0	0,0	310,8	0
2023. évi módosított előirányzat	19 248,1	2 460,5	16 787,6	9 838,8	1 042

A fenti módosítások végrehajtásával a kiadási előirányzat 19 248,1 millió forintra, a bevételi előirányzat 2460,5 millió forintra, a támogatási előirányzat 16 787,6 millió forintra módosult.

A KSH 2023. évi teljesítési adatai a 2022. évi teljesítési és a 2023. évi módosított előirányzati adatokhoz képest az alábbiak szerint alakultak:

Előirányzatok teljesítésének levezetése

Megnevezés	2022. évi tény	2023. évi eredeti előirányzat ***	2023. évi módosított előirányzat	2023. évi tény	4/1	4/3
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	millió forintban, egy tizedessel				% -ban	
Költségvetési kiadás	25 488,2	17 551,0	19 248,1	17 268,0	67,7	89,7
ebből: személyi juttatás	8 281,5	13 420,6	9 838,8	9 657,6	116,6	98,2
Finanszírozási kiadás	336,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bevétel	982,4	815,7	1 871,5	1 871,5	190,5	100,0
Támogatás	22 240,7	16 735,3	16 787,6	16 787,6	75,5	100,0
Költségvetési maradvány	3 191,0	0,0	589,0	589,0	18,5	100,0
Létszám (fő)	986**	1 042*	1 042	950**	96,3	91,2

* eredeti, elemi költségvetésben szereplő létszám

** tény, éves átlagos statisztikai állományi létszám

*** megegyezik a 2023. évi törvényi módosított előirányzattal

A kifizetett személyi juttatások az előző évi 8281,5 millió forinthez képest 16,6%-kal növekedtek. Ezen belül a foglalkoztatottak személyi juttatásai 430,1 millió forinttal 5,3%-kal, míg a külső személyi juttatások 946,0 millió forinttal 496,3%-kal növekedtek. A foglalkoztatottak személyi juttatásainak növekedése több hatás eredménye: egyrészt az előírt létszámcsökkenés miatt végkielégítés merült fel kiadásként, továbbá emelkedett a közlekedési költségtérítés összege. A külső személyi juttatások növekedése elsősorban a népszámláláshoz és az Agrárium 2023 gazdaság szerkezeti összeírásához kapcsolódó megbízási szerződésekből adódik.

A KSH elemi költségvetésének részeként tervezett átlagos statisztikai állományi létszám 1042 fő volt, amely év közben nem változott. A 2023. évi tényleges átlagos állományi létszám azonban – a betöltetlen álláshelyek, illetve a tartós távollétek miatt – 950 főt tett ki. A 2023. évi átlagilletmény az előző évhez képest 4,6%-kal, 633 376 forintra nőtt.

A dologi kiadások 2023. évi teljesítése (4525,9 millió forint) 1207,0 millió forinttal (21,1%-kal) csökkent, mely elsősorban az egyéb szolgáltatások, a reklám- és propagandakiadások és a működési célú előzetesen felszámított ÁFA csökkenésének eredménye; ugyanakkor a szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások és a kisjavítási szolgáltatások jelentősen növekedtek. A csökkenést elsősorban a 2022. évben végrehajtott népszámlálás miatti kiadások egyszeri jellege magyarázza, a növekedést az Agrárium 2023 gazdaságszerkezeti összeírás kifizetései eredményezték.

Az egyéb működési célú kiadások teljesítése 457,8 millió forint volt, amely a 2022. évhez képest jelentős csökkenés, ennek fő magyarázata, hogy az összeg már csak a 2022. évben az önkormányzatokkal a népszámlálás feladatainak elvégzésére kötött együttműködési megállapodások elszámolása alapján az önkormányzatoknak járó összeget tartalmazza.

A beruházások összege 602,1 millió forinttal (97,3%-kal) növekedett, amely elsősorban az Adatbank információs rendszer kiépítéséhez kapcsolódó szoftverbeszerzésekből adódott. A felújítások összege 14,5 millió forint volt, melyet a KSH elektromos főelosztóberendezés felújítására használt fel.

A KSH a 2023. évi felhalmozási kiadásokat alapvetően az alapfeladata ellátásához szükséges speciális szoftverállomány és informatikai háttér fejlesztésére, illetve a feladatellátáshoz kapcsolódó eszközbeszerzésekre használta fel.

A kiemelt állami nagyberuházások, fejlesztési projektek végrehajtása a KSH 2023. évi feladat-ellátását nem érintette.

A költségvetési bevételek 2023. évi teljesítése (1871,5 millió forint) 889,1 millió forinttal növekedett 2022. évhez viszonyítva, amelynek legfőbb oka, hogy az önkormányzatokkal a népszámlálás feladatainak elvégzésére kötött együttműködési megállapodások elszámolása alapján az önkormányzatok egy részének előleg-visszafizetési kötelezettsége keletkezett.

A 2023. évben végrehajtott vagyonhasznosítások kapcsán 3,6 millió forint bevétel keletkezett, melyet az üzemeltetési kiadások finanszírozására használt fel az intézmény.

2023. évben értékvesztés elszámolására nem került sor, behajthatatlan követeléseként 25 300 Ft került elszámolásra.

Az immateriális javak nettó értéke 264,8 millió forinttal (142,2%-kal) növekedett tekintettel az Adatbank információs rendszer kiépítéséhez kapcsolódó szoftverbeszerzésekre. Az immateriális javak esetén a 0-ra leírt eszközök aránya 2023-ban – a 2022. évi 89,8%-ról – 83,8%-ra csökkent, az elhasználódottsági mutató 94,6%-ról 88,1%-ra csökkent.

Az ingatlanok értéke – éves terv szerinti értékcsökkenés elszámolásából adódóan – 1,5 millió forinttal (2,5%-kal) csökkent.

A gépek, berendezések, felszerelések, járművek nettó értéke 117,9 millió forinttal (18,2%-kal) csökkent, amely döntő részben arra vezethető vissza, hogy a terv szerinti értékcsökkenések összege meghaladta a beszerzések összegét. 2023. évben a gépek, berendezések, felszerelések esetén a 0-ra leírt eszközök aránya a 2022. évi 76,3%-ról 82,0%-ra növekedett; az elhasználódottsági mutató ugyanakkor 91,0%-ról 90,2%-ra csökkent.

A követelésállomány alakulása, lejárat szerinti összetételben az alábbi:

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Követelés összege
Költségvetési évben esedékes követelések működési bevételre	0,6
Költségvetési évet követően esedékes követelések működési bevételre	8,9
Költségvetési évet követően esedékes követelések felhalmozási célú átvett pénzeszközre	35,9
Követelés jellegű sajátos elszámolások	31,5
Összes követelés	76,9

A költségvetési évben, illetve évet követően esedékes működési bevételek elsősorban vevőkövetelésekből, a felhalmozási bevételek pedig a dolgozói lakáskölcsönökhöz kapcsolódó követelésekből adódnak. A követelés jellegű sajátos elszámolások elsősorban igénybe vett szolgáltatásra adott előlegekből, illetve folyósított, megelőlegezett TB és családtámogatási ellátások elszámolásából adódnak.

Az intézmény 2022. évi költségvetési maradványa 589,0 millió forintot tett ki, amely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt volt. A kötelezettségvállalással terhelt költségvetési maradvány összegéből 494,3 millió forint a kapcsolódó kötelezettségvállalási dokumentumokban foglalt feladatokra felhasználásra került. 94,7 millió forint európai uniós pályázatok alapján kapott és még fel nem használt előleg a 2023. évi maradványnak is részét képezi.

Az intézmény 2023. évi költségvetési maradványából (1980,1 millió forint) 1748,4 millió forint a kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány, amely legnagyobb részben az önkormányzatok által a népszámlálásra kapott előlegek elszámolása alapján visszautalt összegből adódott. A kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány – az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011 (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) 150. § (4) bekezdése alapján – átutalásra került a Központi Maradványelszámolási Alap javára.

A kötelezettségvállalással terhelt maradvány (231,7 millió forint) keletkezésének főbb okai:

- az európai uniós pályázatok alapján kapott és még fel nem használt előleg;
- a 2023. évi kötelezettségvállalások szakmai teljesítése részben áthúzódott a 2024. évre, ezért az ahhoz kapcsolódó 2023. évi előleg 2024. évben került végleges kiadási teljesítésként könyvelésre.

A fejezetnél a dolgozók lakásépítésének támogatását a KSH kormányzati főhivatal kezeli. 2023. évben lakásépítési támogatásban nem részesült dolgozó.

A céltartalékból, a Rendkívüli kormányzati intézkedések, a Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka, a Gazdaság-újraindítási programok, a Beruházás Előkészítési Alap, a Beruházási Alap, a Központi Maradványelszámolási Alap és a Megtakarítási Alap terhére a KSH intézmény nem részesült támogatásban 2023. évben.

A KSH az alapító okiratában és a Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltakkal összhangban vállalkozási tevékenységet nem folytatott. A KSH alapítói/vagyonkezelői támogatást nem folyósított gazdasági társaságok, alapítványok, közalapítványok, társadalmi szervezetek részére.

A Magyar Államkincstárral (a továbbiakban: MÁK) az intézmény kapcsolata jó. A MÁK információs rendszere folyamatosan javul. Ez hozzájárul a finanszírozásnál, az előirányzat-gazdálkodásnál, illetve a számlák kifizetésénél felmerülő problémák megoldásához. A KSH a pénzforgalmat a Kincstári Egységes Számlán bonyolította le.

A KSH elnöke a statisztikai közfeladatok részbeni ellátására – a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény 6/A. §-val összhangban – 2013 júniusában 33,0 millió forint induló tőkével megalapította a STATEK Kft-t. A KSH 2023. évi beszámolójában tulajdonosi bevétel, illetve kiadás nem szerepel; a STATEK Kft. esetén 2023. évben tőkeemelés, tulajdonosi támogatás, kölcsön nyújtása nem történt, valamint előre nem tervezett, évközi forrásbiztosításra nem került sor.